

یادداشتهای بی تاریخ

صدرالدین الهی

E-mail: elahi1@aol.com • Fax: (925) 930-7868

به نقل از کیهان چاپ لندن

(۱)

در مرگ مریم سپید

مریم فیروز دختر شاهزاده عبدالحسین میرزا فرمانفرما و همسر دکن نورالدین کیانوری در ۹۴ سالگی در تهران درگذشت و مرگ او با سکوت تعددی روزنامه ها و وسایل خبری جمهوری اسلامی روبرو شد. مسؤولان جمهوری اسلامی برخلاف اخلاق انسانی که احترام به وصیت یک در گذشته است، پیکر او را که خواسته بود در کنار شوهرش به خاک سپرده شود عجلولانه در آرامگاه خاندان فرمانفرمائیان به خاک سپردند.

رفقای توده ای و حتی رفقای بریده توده ای من بالاتفاق از ثبات قدم و دلوریهای او حکایتها دارند. از آزارها و شکنجه هایی که او در زندان توحیدی حکومت الله کشیده است سخن ها بر سر زبانهاست.

من خود این خانم را فقط یک بار، زمانی که دوازده سیزده سال داشتم - یعنی پیش از غیرقانونی شدن حزب توده - دیده بودم و

مریم فیروز دختر شاهزاده عبدالحسین میرزا فرمانفرما

او سرو قامتی سفیدروی و سیاه چشم بود که زیباییش تحسین پیر و جوان را بر می انگیخت. چندی پیش در یادداشت کوتاهی شعری از رهی معیری آوردم که در مقام گله و طعنه خطاب به او سروده بود:

مریما از چه برفراشته ای پرچم سرخ

تو که خون دل عشاق به دامن داری در آن یادداشت من اشتباهاً نوشته بودم که مریم دختر نصرت الدوله فیروز و نوه فرمانفرماست و خواننده مهربانی متذکر شد که مریم خواهر نصرت الدوله و دختر فرمانفرماست. در روزگار جوانی، مریم اهل شهر و ادب بود و مجالس ادبی در باغ فرمانفرما تشکیل می داد و شاعران جوان آن روز در مجلس او شعر می گفتند و شعر می خواندند. از جمله مشهور بود که فریدون توللی شاعر انشعابی حزب، شعر معروف «مریم» را در ۱۳۲۴ برای مریم فیروز سروده است. صحت و سقم این شایعه با شایعه سازان است اما من دریم آمد که آن شعر توللی را که «ج. آربری» ایران شناس معروف انگلیسی، به عنوان نمونه شعر معاصر فارسی به انگلیسی ترجمه کرده و ارائه داده است،

در یادداشتهای بی تاریخ این هفته نقل نکنم. همانطور که آربری اشاره کرده تصویر مریم در شب به تصویر آب تنی شیرین نظامی در مثنوی خسرو و شیرین می برد. آربری می نویسد:

«مریم اثر توللی با آنکه در نخستین نظر یک شعر کاملاً اروپایی جلوه می کند، در حقیقت تعبیر تازه ای از موضوع آب تنی شیرین، شاهکار نظامی است که همواره مورد توجه هنرمندان و نقاشان بوده است.

کلمات رنگین و جذاب این قطعه نیز خواننده را به یاد آثار نظامی می اندازد ولی طرز پرداخت شعر مزبور و نکاتی که در توصیف مناظر شبانگهی با تمام روشنی ها و سایه ها و سکوتها و نواهای آن به کار رفته است، در ادبیات ایران کاملاً جنبه ابتکار و تازگی دارد.»

این مختصر ادای احترام به زنی است که از خاندانی قدیمی و اشرافی برخاسته و به راهی دیگر قدم گذاشته و هیچگاه از کاری که کرده و تصمیمی که گرفته بود اظهار پشیمانی نکرد.

مریم

از: فریدون توللی

در نیمه های شامگهان، آن زمان که ماه زرد و شکسته، می دمد از طرف خاوران
استاده در سیاهی شب مریم سپید
آرام و سرگران.
او مانده تا که از پس دندانهای کوه
مهتاب سرزند، کشد از چهر شب نقاب
بارد بر او فروغ و بشوید تن لطیف

در نور ماهتاب.
بُستان به خواب رفته و می دزدد آشکار
دست نسیم، عطر هر آن گل که خرّمست
شب خفته در خموشی و شب زنده دار شب

چشمان مریمست.
مهتاب، کم کمک ز پس شاخه های بید
دزدانه می کشد سر و می افکند نگاه
جویای مریمست و همی جویدش به چشم
در آن شب سیاه.

دامن کشان ز پرتو مهتاب، تیرگی
رو می نهید به سایه اشجار دور دست،
شب دلکش است و پرتو نمناک ماهتاب
خواب آورست و مست.

اندر سکوت خرّم و گویای بوستان
مه موج می زند چو پرندی به جویبار
می خواند آن دقیقه که مریم به شستشوست
مرغی ز شاخسار.
شیراز - ۱۳۲۴

(۲)

یان ریشار استاد ایرانشناس دانشگاه پاریس
«ایران می خواهد قدرت برتر منطقه باشد»
مطبوعات آمریکایی به انتخابات مجلس شورای اسلامی توجه چندانی مبذول نداشتند. در عوض در هفته انتخابات دو مجله

فرانسوی اکسپرس و نوول اوبسرواتور با اعزام خبرنگاران ورزیده کارشناس ایران «ونسان بوگر» و «سارا دانیل» این انتخابات را سرفصل یک دگرگونی سیاسی در ایران به حساب آوردند. نوول اوبسرواتور با چاپ عکسی از آیت الله خامنه ای در کنار محمدعلی جعفری فرمانده سپاه پاسداران مدعی شد که انتخابات در عمل آغاز جانشینی کلاه سربازی به جای عمامه مذهبی است؛ و «سارا دانیل» تیرمقاله خود را «ایران: انقلاب کلاه سربازی KEPI» قرار داد. در میان مطالب متعدد این دو مجله، من مصاحبه ای را از رادیو بین المللی فرانسه که به اتفاق اکسپرس برنامه ای به نام «مهمان هفته» دارند انتخاب کردم زیرا فرد مورد سؤال «یان ریشار» استاد دانشگاه پاریس شماره ۳ و ایران شناسی فارسی گوی و بنام است و کتابش با نام «ایران، تولد یک جمهوری اسلامی» از کتب مرجع به شمار می آید. در زیر، مصاحبه او را با رادیو فرانسه و اکسپرس در برنامه مهمان هفته که توسط «مارک اپستاین» و «پیر گانز» صورت گرفته است، می خوانید.

اکسپرس: محمود احمدی نژاد در تاریخ ۲ و ۳ فوریه با احترام تمام در بغداد مورد استقبال قرار گرفت. حضور یک رئیس جمهوری ایرانی در عراق چه معنایی دارد؟

یان ریشار: قبل از هر چیز باید توجه داشت که در میان تمام رؤسای دولتها در منطقه، این اوست که بیش از همه سفر می کند. او از این که به مملکتی که تحت سلطه نظامی آمریکاست سفر کند بیبی به خود راه نمی دهد. ایران و عراق روابط دیرینه فرهنگی و مذهبی دارند. عراق یک کشور مصنوعی است که در ۱۹۲۰ توسط انگلیسی ها از ترکیب اقوامی که بسختی می توان آنها را در کنار هم قرار داد، به وجود آمده است. از آن سال به بعد این اولین بار است که اکثریت شیعی این کشور قدرت را در زمینه حکومت به دست گرفته است.

برای ایران که خود نیز یک مملکت شیعی است این پیروزی، تخته پرش دور از انتظاری برای نفوذ در کل منطقه بود.

* آیا محوری به نام محور بغداد- تهران وجود دارد؟

- این پیوند اسباب دردسر و به ستوه آمدن ممالک منطقه که اکثر سنی هستند، شده است. اردن، مصر، کویت، عربستان سعودی و...

هیچکدام از این وضع راضی نیستند. این کشورها از وضع حاضر و بیم آن که چنین ترکیبی قدرت اول را به دست ایران بدهد، نگرانند.

در حقیقت پیوندهای دو رژیم موجود ایران و عراق فراوان و

بسیار است. بسیاری از دولتمردان کنونی عراق در زمان صدام حسین به صورت تبعیدیان پناهنده در ایران زندگی کرده اند. علاوه بر این، جامعه کرد در هر دو سوی مرزهای این کشور مستقر است.

علاوه بر این هر دو کشور دارای منافع مشترکی هستند و مخصوصاً در زمینه اقتصادی این وابستگی به یکدیگر، بیشتر محسوس است. معیناً مقدار بسیار متناهی از محصولات ایران چه به صورت مجاز و چه به شکل قاچاق به عراق صادر می شود.

* آیا حکومت فعلی مستقر در عراق اسباب رضایت ایرانیان را فراهم می سازد؟

- نه، زیرا حکومت عراق یک حکومت متشت و ضعیف است. اما این به معنای آن نیست که تهران خواهان یک عراق قدرتمند است. خاطره جنگ مرگبار میان ایران و عراق در سالهای ۸۸-۱۹۸۰ هنوز در اذهان ایرانیان باقی است. ایران نمی خواهد که یک قدرت زیاده طلب که مزاحم منافع اقتصادی و سیاسی او باشد، در طول مرزهای غربیش به وجود آید.

* اخیراً مقامات ایرانی و آمریکایی با هم بر سر مسائل امنیتی عراق دیدارهایی داشته اند. آیا این دیدارها می تواند به نحوی اسباب نزدیکی دو کشور شود؟

- تهران مدتهاست در رؤیای این که واشنگتن دست به سویش دراز کند، بسر می برد و آرزوی طبیعی شدن روابط با آمریکا را دارد.

* اما آنها روشهای خاصی برای برآوردن این آرزو دارند و شگردهای مخصوصی بکار می برند.

- در این باره نظریه های متفاوت هست و حقایقی انکارناپذیر. * جاه طلبی ها و زیاده طلبی های ویژه ایران در منطقه کدام است؟

- رژیم ایران یک برتری استراتژیک در منطقه دارد که می تواند از آن استفاده کند و آن، همانا نفوذی است که در شیعیان منطقه از آن برخوردار است. از بعد از انقلاب اسلامی ۱۹۷۹، تهران از جامعه شیعی لبنان که مورد استفاده برای جنگ با اسرائیل قرار گرفته بوده است سود بسیار برده.

به نظر من ایران نمی تواند کوچکترین آسیبی به اسرائیل وارد سازد و نیز هرگز در خیال محو اسرائیل نیست.

اگر مسأله فلسطینی ها حل و فصل شود، ایرانیها بدون شک اسرائیل را به رسمیت خواهند شناخت. در انتظار فرار رسیدن آن روز آنها فعلاً از اختلاف فلسطین و اسرائیل برای متزلزل کردن کشورهای منطقه مانند اردن و مصر که متحدان آمریکا هستند، استفاده می کنند. به عبارت دیگر، ایران می خواهد قدرت برتر منطقه باشد. با در نظر گرفتن اهمیت اقتصادی و برتری جمعیتی، به نظر می رسد که این توقع چندان هم بی مورد نیست.

* فایده استفاده از پرونده اتمی برای ایران چیست؟ - من مطمئنم که ایرانیها یک چشم انداز نظامی در این باره دارند.

نه برای آن که از آن، جهت تهاجم استفاده کنند بلکه بیشتر به خاطر آن که از این موضوع به شکل ضد حمله و تدافعی برای حفظ موجودیت خود سود ببرند.

(۳)

امیرکبیر و ایران - آدمیت و... من

سال چهارم ابتدائی را که تمام کردم پدر که به خانه آمد کتاب لاغری با جلد آبی آورد و به دستم داد که این جایزه پایان سال تحصیلی است. این رسم و عادت او بود. سال اول گلستان و سال دوم بوستان سعدی را برایم خرید. سال سوم یک خلاصه شاهنامه به من داد و حالا این کتاب آبی لاغر را با خود به خانه آورده بود.

دنباله مطلب در صفحه ۲۳

به اسپانیا بیایید!

۲۶ آپارتمان نوساز نزدیک سواحل دریای مدیترانه اسپانیا برای فروش

26 Brand new 2 bed apartments close to the beach in the Mediterranean cost of Spain 10.000Euros deposit

28 apartment two bed 5000 Euros deposit close to the beach in the Mediterranean cost of SPAIN. Completion date July 2009.

Great for a vacation property or for Rental Income.

For more information please contact: Mehrdad Parsi

T: (34 Spain) 952 926 687

F: (34 Spain) 951 275 668

E-mail: mer@cometospain.es

www.cometospain.es

